

Dato 26-06-2024

Sagsbehandler Marie Hagstrup

raastoffer@ru.rm.dk

Tel. +45 7841 1999

Sagsnr. 1-50-71-6-22

Vurdering efter habitatbekendtgørelsen i forbindelse med ansøgning om råstofindvinding på matr.nr. 1c Vilstrup Gde., Krstrup, 1h Ladegårde, Essenbæk og 7e Romalt By, Krstrup i Randers Kommune

A. Lovgrundlag

A.1 Natura 2000

Før Region Midtjylland giver tilladelse til råstofindvinding efter råstoflovens¹ § 7, skal regionen i henhold til § 6, stk. 1 i habitatbekendtgørelsen² foretage en vurdering af om det ansøgte, i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Denne vurdering kaldes derfor en Natura 2000-væsentlighedsvurdering.

Vurderingen af om en plan eller et projekt påvirker et Natura 2000-område væsentligt er baseret på, om projektet kan påvirke de karakteristika og miljømæssige forhold, der kendetegner det konkrete Natura 2000-område, herunder særligt de konkret fastsatte bevaringsmålsætninger for de arter og naturtyper, der er på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag.

Hvis det i væsentlighedsvurderingen ikke kan udelukkes, at det ansøgte råstofindvindingsprojekt kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område, jf. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 2. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområdes integritet, kan der ikke meddeles tilladelse til det ansøgte.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 124 af 26/1/2017 om råstoffer med senere ændringer.

² Bekendtgørelse BEK nr. 1098 af 21/08/2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter med senere ændringer.

Væsentlighedsvurderingen og, hvis påkrævet, konsekvensvurderingen skal fremgå af myndighedens afgørelse, jf. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 4.

Region Midtjyllands konkrete Natura 2000-væsentlighedsvurdering for det ansøgte råstofvindingsprojekt fremgår af afsnit B.

A.2 Bilag IV

Tilladelse til råstofvindning efter råstoflovens § 7, stk. 1 er omfattet af habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 3, nr. 1 og derved forpligtelsen i habitatbekendtgørelsens § 10. Før Region Midtjylland giver tilladelse efter råstoflovens § 7, stk. 1, skal regionen således vurdere, om det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter i deres naturlige udbredelsesområder, jf. habitatbekendtgørelsen § 10.

Et yngle- eller rasteområde forstås som en samling af lokaliteter, hvor en bestand af en art yngler eller raster, og ikke som hver enkelt lokalitet eller forekomst, medmindre der ikke er økologisk sammenhæng med andre lokaliteter eller forekomster. Ofte vil de enkelte lokaliteter i et sådant "netværk" af lokaliteter, der udgør et yngle- eller rasteområde, indbyrdes supplere hinanden i at opretholde bestanden. Betydningen af de enkelte lokaliteter i netværket kan afhænge af bestandens tæthed og spredningsmuligheder.

Ved vurderingen af om et yngle- eller rasteområde beskadiges eller ødelægges, er det afgørende, om den økologiske funktionalitet kan opretholdes på mindst samme niveau som hidtil.

Vurdering af, hvorvidt en bilag IV-art vil blive påvirket af et givent projekt, forudsætter blandt andet kendskab til arternes konkrete forekomst og udbredelse i det berørte område, spredningsmuligheder og økologiske sammenhænge.

Region Midtjyllands konkrete vurdering af bilag IV-arter for det ansøgte råstofvindingsprojekt fremgår af afsnit C.

B. Natura 2000-væsentlighedsvurdering

Nærmeste Natura 2000-området er N229 Bjerre Skov og Haslund Skov bestående af habitatområde H229 af samme navn, som ligger ca. 6 km sydvest for indvindingsområdet. Området er specielt udpeget for at beskytte en række forskellige skovnaturtyper, hvoraf størstedelen udgøres af elle- og askeskov. Bøgeskove på muld og mor samt blandskov med eg tegner sig for resten.

Der optræder ingen dyrearter på udpegningsgrundlaget, som fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 1: Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen. Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Kalkoverdrev (6210) er ikke til stede i habitatområde H229. Den nævnte naturtype gennemgås derfor ikke yderligere.

Side 3

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 229		
Naturtyper:	Næringsrig sø (3150)	Enekrat (5130)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Kildevæld* (7220)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor (9110)
	Bøg på muld (9130)	Bøg på kalk (9150)
	Ege-blandskov (9160)	Stilkeke-krat (9190)
	Elle- og askeskov* (91E0)	

Ca. 7 km nordøst for det ansøgte areal ligger endnu et Natura 2000-område; N14 Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord bestående af habitatområdet H14 af samme navn. Natura 2000-området omfatter 90 % havområde, og de resterende 10 % er registreret som værende marint forland.

Natura 2000-området N14 er specielt udpeget på grundlag af en væsentlig tilstedeværelse af følgende naturtyper og arters levesteder:

Tabel 2: Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Forklit (2110) er ikke til stede i habitatområde nr. 14. Den nævnte naturtype gennemgås derfor ikke yderligere.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 14		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Flodmunding (1130)
	Vadeflade (1140)	Lagune* (1150)
	Bugt (1160)	Strandvold med enårige planter (1210)
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Enårig strandengsvegetation (1310)
	Vadegræssamfund (1320)	Strandeng (1330)
	Forklit (2110)	Hvid klit (2120)
	Grå/grøn klit* (2130)	Klithede* (2140)
	Grårisklit (2170)	Skovklit (2180)
	Klitflavning (2190)	Enebærklit* (2250)
	Søbred med smårter (3130)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Brunvandet sø (3160)
	Vandløb (3260)	Tør hede (4030)
	Enekrat (5130)	Tørt kalksandsoverdrev* (6120)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Rigkær (7230)
	Bøg på mor (9110)	Bøg på muld (9130)
	Bøg på kalk (9150)	Ege-blandskov (9160)
	Stilkeke-krat (9190)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Mygblomst (1903)	Bæklampret (1096)
	Flodlampret (1099)	Havlampret (1095)
	Stavsild (1103)	Odder (1355)
	Spættet sæl (1365)	Marsvin (1351)

Området er udpeget for at beskytte naturtyper både på land og i et stort havområde, samt de arter, der har disse områder som levesteder heriblandt: Sandbanke, flodmunding, vadeflade, lagune, bugt strandvold med enårige planter mv, mygblomst, flod, bæk og havlampret, stavsild, odder samt både spættet sæl og marsvin.

Miljøpåvirkninger som følge af råstofindvinding af sand, grus og sten omfatter øget støj, støv eller emissioner af kvælstofoxider, som er forholdsvis lokale og kun vil kunne påvirke de helt nære omgivelser til indvindingsområdet. Der graves ydermere ikke under grundvandsspejlet, og der er ingen hydrologisk forbindelse mellem det ansøgte areal og Natura 2000-områderne. Råstofindvindingen vil derfor ikke kunne medføre væsentlige påvirkninger af Natura 2000-områdernes udpegningsgrundlag, hverken habitatnaturtyper eller levesteder for arter.

Region Midtjylland vurderer samlet, at det ansøgte råstofindvindingsprojekt ikke vil hindre målopfyldelse for de nævnte Natura 2000-områder og heller ikke at medføre væsentlige direkte eller indirekte indvirkninger på Natura 2000-områdernes udpegningsgrundlag eller integritet. Region Midtjylland finder derfor, at der ikke skal foretages en nærmere konsekvensvurdering af

påvirkninger på Natura 2000-området, jf. habitatbekendtgørelsens § 6 stk. 2.

C. Bilag IV-artsvurdering

Følgende bilag IV-arter kan forventes at forekomme i området: flere arter af flagermus, odder, stor vandsalamander, spidssnudet frø, strandtudse, løgfrø, markfirben, grøn kølleguldsmed og grøn mosaikguldsmed.

Ovenstående er først og fremmest baseret på "Opdatering af: Håndbog om dyrearter på Habitatdirektivets bilag IV" fra 2023³. Da flagermus, odder og planter ikke er omfattet af opdateringen, anvendes i stedet henholdsvis "Forvaltningsplan for flagermus"⁴ og NOVANAS nyeste artsregistreringer⁵.

Der er foretaget opslag på Naturdata⁶, Arter.dk⁷ og Naturbasen.dk⁸.

Odder er registreret 1,4 km sydvest for det ansøgte areal. Stor vandsalamander og spidssnudet frø er udbredt i området og er registreret i forbindelse Miljøstyrelsens og Randers Kommunes besigtigelser i flere af vandhullerne omkring indvindingsarealet. Nærmeste registrering er 30 m øst for arealet på den anden side af Gunnerupmosevej. Flere af registreringerne af stor vandsalamander er foretaget af Miljøstyrelsen i forbindelse med NOVANA-overvågningen, hvor den primære eftersøgte art har været løgfrø. Løgfrø er kun blevet registreret i én sø 1,7 km fra det ansøgte areal.

Nymølle har som en del af deres ansøgningsmateriale indsendt en naturvurdering fra SWECO (bilag B.7) som blandt andet kortlægger egnede levesteder for bilag IV-arter, samt besigtigelsesnotater for markfirben udført af Mols Consulting - Natur & Miljø ApS i sommeren 2023 (bilag B.8).

Der er ingen egnede levesteder for odder, grøn mosaikguldsmed og grøn kølleguldsmed inden for eller i nærheden af det ansøgte areal,

³ Christian Kjær (Red.), Lars Christian Adrados, Mikkel Boel, Lars Briggs, Per Klit Christensen, Niels Damm, John Frisenvænge, Kåre Fog, Rikke Reisner Hansen, Martin Hessel-søe, Rasmus Mohr Mor-tensen, Peer Ravn, Sabine Stosiek, Morten Strandberg, Ole Roland Therkildsen, Peter Wiberg-Larsen. 2023. Opdatering af: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets Bilag IV. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 271 s. - Videnskabelig rapport nr. 520

⁴ Julie Dahl Møller, Hans J. Baagøe og Hans Jørgen Degn. 2013. Forvaltningsplan for flagermus. Beskyttelse og forvaltning af de 17 danske flagermus-arter og deres levesteder. Naturstyrelsen, Miljøministeriet 2013

⁵ [Arter \(au.dk\)](#)

⁶ [Naturdata - Danmarks Miljøportal \(miljoportal.dk\)](#), opslag d. 26. juli 2023

⁷ [Fundsøgning - Arter](#), opslag d. 26. juli 2023

⁸ [Søgekort - Region Midtjylland \(naturbasen.dk\)](#) (licens G03/2021), opslag d. 26. juli 2023

der kan blive påvirket af projektet, og arterne behandles derfor ikke yderligere.

Flagermus

Der er ingen stedfaste bygningen inden for området, så sydflagermus, damflagermus og skimmelflagermus behandles derfor ikke yderligere, da disse næsten udelukkende er tilknyttet bygninger. I nærområdet er flere egnede træer, men disse påvirkes ikke af indvindingen. Selve det ansøgte område rummer to træer med hulheder på arealet lige syd for adgangsvejen, der potentielt kan være rasteområde for flagermus. Indvinder har oplyst, at træerne fældes i perioden fra 1. september til 31. oktober i overensstemmelse med artfredningsbekendtgørelsen § 6, stk. 4. Regionen vurderer i overensstemmelse med ansøgers indsendte naturvurderinger, at de potentielle levesteder for flagermus i det ansøgte areal kan fjernes uden, at det påvirker flagermusens økologiske funktionalitet i området, da der er talrige yngle og rastelokaliteter i omkringliggende skovområder. Dertil efterbehandles til skov på dele af arealet, hvilket vil øge mulighederne for gode raste- og levesteder for flagermus fremadrettet.

Padder

Inden for det ansøgte areal er der et vandbassin, der anvendes til vådsortering af råstoffer. SWECO har besigtiget bassinet (bilag B.7), og vandet var ved besigtigelsen grumset og fyldt med opslæmmede sediment. Det vurderes derfor ikke egnet som levested for padder. Råstofgravningen er stort set afsluttet nær den nordlige sø. Efter endt indvinding efterlades gravesøen til sø, som vil kunne danne levested for padder og forbedre paddernes økologiske funktionalitet i området.

Der er ikke andre egnede levesteder for padder inden for det ansøgte område. Grundet høj aktivitet i graven og Nymølles løbende efterbehandling opstår der ikke midlertidige vandansamlinger, der potentielt kan udgøre levested for strandtudse.

Som beskrevet ovenfor er der flere fund af både spidssnudet frø og stor vandsalamander omkring det ansøgte areal. Regionen vurderer, at det ansøgte areal ikke udgør en spredningskorridor for paddearterne, da det i forvejen er præget af råstofindvinding med stejle skrænter og svært fremkommeligt terræn og i øvrigt landbrugsmarker. Dertil er afstanden mellem vandhullerne på tværs af det ansøgte areal relativ stor (600-900 m), og det er derfor mere sandsynligt, at arterne vil vandre mellem vandhuller, der er tættere på hinanden. Den økologiske funktionalitet for arterne vurderes derfor ikke at kunne blive påvirket af råstofindvindingen. Hertil efterbehandles arealet til et rekreativt naturområde med indslag af søer, som kan forbedre den økologiske funktionalitet fremadrettet, da der skabes nye egnede levesteder.

Markfirben

Regionen vurderer i overensstemmelse med indvinders naturnotater (bilag B.7 og B.8), at det ansøgte areal rummer flere egnede levesteder for markfirben. Arealerne er derfor blevet besigtiget d. 26. april 2023, d. 12. juni 2023 og d. 23. august 2023 af Mols Consulting - Natur & Miljø ApS for at kortlægge tilstedeværelsen af markfirben (bilag B.8). Der blev ikke registreret forekomst af markfirben på nogen af besigtigelsesdagene. Regionerne vurderer derfor, at markfirben ikke har yngle- eller rasteområder på arealer, der vurderes at kunne blive påvirket af den ansøgte indvinding.

Da området efterbehandles til et rekreativt naturområde, hvor bare sydvendte skråninger/mulddepoter efterlades, kan dette forbedre området økologiske funktionalitet for markfirben.

Sammenfatning

På det foreliggende grundlag vurderer Region Midtjylland efter habitatbekendtgørelsens § 10, at det ansøgte projekt ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for bilag IV-arter. Vurderingen er blandt andet baseret på viden om arternes biologi og krav til levesteder samt konkret viden om forekomsten af relevante arter i eller omkring det ansøgte indvindingsareal.